

становлять небезпеку для функціонування суспільства. Наслідки тих чи інших суспільних процесів моделюються у форматі репертуару різноманітних сценаріїв, кожен з яких стає можливим за умови втручання чи, навпаки, пасивного споглядання осіб, від яких залежить життя великих груп населення. Розгляд та аналіз різноманітних моделей бажаного чи невдалого розгортання соціальних процесів, співставлення різноманітних сценаріїв соціального розвитку дають змогу майбутнім юристам поглибити знання про соціальні явища, розробляти превентивні програми попередження соціальних проблем на різних рівнях суспільного життя.

Отже, в освіті майбутніх юристів має використовуватись низка освітніх технологій з метою формування такого мислення, яке здатне охопити широкий спектр як особистісних, так і соціальних протиріч. Розуміння багатьох соціальних проблем неможливе без соціологічного осмислення причин та наслідків дій окремих громадян, долі яких вписані в історію сучасного суспільства, а мотиви їхньої поведінки можуть бути описані з урахуванням місця у структурі статусних ієрархій, нерівностей та професійних відносин.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бауман З. Мыслить социологически: Учеб. пособие / Пер. с англ. под ред. А.Ф. Филиппова; Ин-т «Открытое о-во». – М.: Аспект-Пресс, 1996. – 255 с.
2. Социологическое воображение // Пер. с англ. О. А. Оберемко; под. общей редакцией и с предисловием Г. С. Батыгина. – М.: Издательский Дом NOTA BENE, 2001. – 264 с.

Карий В.П.

*студент II курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

***Науковий керівник: старший викладач кафедри
психології та соціальної роботи,
старший лаборант кафедри
Підгурська М. В.***

МОРАЛЬНІСТЬ ЯК ОСОБИСТІСНИЙ РЕСУРС СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

У сучасних умовах питання моралі має велике значення. Системна криза, що охопила українське суспільство в досить спотвореній і виразній формі проявилась саме в цій сфері. Мораль як сукупність норм і правил поведінки людей дозволяє чітко оцінити вчинки людини та дає можливість за методологічно правильного підходу розрізняти добро і лихо [1].

Моральні цінності – це потенційні мотиви, які можуть бути інтеріоризовані особистістю і стати детермінантами поведінки. Разом з тим, вони регулюють не «внутрішній» світ людини, а відносини між людьми, - це вимоги, звернені до людини ззовні [3]. Гідна мораль не потребує ні ілюзій, ні лицемірства. Вона потребує суворо

наукових уявлень про розвиток суспільства, розроблення дійсних, а не вигаданих цінностей життєдіяльності та орієнтирів поведінки. Без цього не можна сформувати прогресивні суспільні відносини [2]. Також без моральних цінностей не може обійтись фахівець який працює з людьми, а саме соціальний працівник.

Робота соціального працівника – це специфічний вид професійної діяльності, який передбачає наявність умінь, знань, норм, духовних цінностей та взаємодії між людьми. Саме тому успішність та ефективність соціальної діяльності великою мірою залежить від особистих якостей фахівця, вчинків та професійних дій соціального працівника. Соціальна робота – це діяльність із надання допомоги людині, групі осіб, сім'ї, які знаходяться у складній життєвій ситуації, шляхом морально-правової, матеріально-фінансової підтримки, обслуговування і консультування.

Кожна професія має ряд цінностей які притаманні саме їй. Ці цінності залежать від важливості професії у житті людей та її соціальної ролі у суспільстві. У професії соціального працівника одним з найбільш цінних ресурсів є мораль. Формування відбувається шляхом засвоєння духовних цінностей суспільства та професії, перетворення у процесі діяльності в переконання і потреби. Загальні моральні якості є базовими, а всі наступні предметно їх розкривають. До загальних моральних якостей відносяться: совість, чесність, принциповість, та безкорисливість у допомозі людям. Ці моральні якості взаємопов'язані, та взаємодоповнюють один одного. Вони присутні в поведінці і діях постійно, в будь-яких ситуаціях і відносинах, формуючи в громадській думці вигляд соціального працівника як високоморальної особистості. Таким чином, ці особисті якості соціального працівника багато в чому визначають успішність його ділової взаємодії і є необхідною умовою професійної придатності.

Оскільки професійна мораль є складним інтегративним феноменом, що має своєрідну структуру, зміст та якісні характеристики, то ефективність її формування залежить, згідно з системним підходом, від конструктивності її концептуальної моделі, об'єктивності критеріїв і показників її сформованості, засобів та методів формування її складових.

Шмельов Н.Б. відзначає, що соціальні працівники по характеру своєю поліфункціональної діяльності стикаються і взаємодіють з винятковою різносторонністю людей. Вони зайняті вирішенням різних проблем окремих осіб, об'єднань, співтовариств, що представляють різні соціальні, культурно-етнічні, статево-вікові групи. Світогляд, рівень освіти, можливості, досвід, переконання, духовні цінності і орієнтири, фізичне здоров'я, життєвий стиль та багато інших чинників є вирішальними при формуванні ідентичності, унікальності та індивідуальності кожної особи, а це означає і соціальної роботи з нею [4].

Отже, важливим компонентом фахівця із соціальної роботи – є особистісно-моральні якості, що є професійно важливими. Серед них можна виділити такі, як особиста і соціальна відповідальність, загострене почуття добра і справедливості, почуття власної гідності та повагу гідності іншої людини, терпимість, ввічливість, порядність, готовність зрозуміти інших і прийти до них на допомогу, емоційна стійкість, адекватна самооцінка тощо. Тобто це ті властивості особистості, які дозволяють проектувати власні особистісні якості в етичний вимір. Ця вимога обумовлена тим, що стиль поведінки фахівця з соціальної роботи обумовлений

сукупністю його особистісних якостей, а також його ціннісними орієнтаціями та інтересами, які надають вирішальний вплив на систему відносин, яку він формує.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дорошенко В.С. Моральний фактор у контексті соціальної політики держави // *The Development of Public Administration System in Ukraine*. –Київ, 2016. – С. 45-49

2. Шайгородський Ю.Ж. Правові засади захисту особистісних цінностей та суспільної моралі: Зб. нормат. актів України // [уклад. : Ю. Ж. Шайгородський, К.П. Меркотан]. – К. : Укр. центр політ. менеджменту. – 2007. – 400 с.

3. Шайгородський Ю. Суспільна мораль як система цінностей// Правові засади захисту особистісних цінностей та суспільної моралі: Збірник нормативних актів України. – 2007. – С. 5-20.

4. Шмельов Н.Б. Особистість фахівця соціальної роботи// Невлева І. М., Соловйова Л.В. Теорія соціальної роботи: Навчальний посібник. - Білгород: Кооперативний освіта. – 2005. – 431с.

Коломієць Г. О.

*студентка III курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: д-р філол. н., професор кафедри
документознавства, інформаційної діяльності
та українознавства ТНЕУ*

Шкіцька І. Ю.

ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕМОЦІОГЕННОСТІ ІНТЕРНЕТ-ПОВІДОМЛЕНЬ

Однією з характерних особливостей сьогодення є віртуалізація різних аспектів людського життя. Базова потреба людини в спілкуванні все частіше задовольняється шляхом опосередкованого спілкування в Інтернет-соцмережах. Головною особливістю комунікації в мережі Інтернет є втрата значущості невербальних засобів спілкування.

Відсутність невербального компонента віртуального спілкування компенсується підвищенням емоційної забарвленості повідомлень за допомогою спеціальних графічних знаків. Серед них можна виокремити "смайли" – намальовані обличчя, що відповідають певним емоційним станам, картинки, фотографії та "гіф"-зображення (анімовані картинки). Згадані знаки користувачі соцмереж використовують для відображення реальних емоцій різної інтенсивності, щоб компенсувати брак емоційної наповненості спілкування.

Так, смайли маркують задоволення, підморгування, сум, злість, розчарування, сміх, сором'язливість, здивування, передають поцілунки тощо. Компенсації відсутності голосу, тембру й акцентуванню уваги на частині висловлювання у